

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«ЛАНДШАФТНА ЕКОЛОГІЯ ТА ЗАПОВІДНА СПРАВА»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВСІХ ФОРМ
НАВЧАННЯ

Покровськ, 2022

УДК

М

Методичні вказівки до виконання індивідуальної роботи з дисципліни «Ландшафтна екологія та заповідна справа» для студентів технічних спеціальностей всіх форм навчання / О.П. Богомаз – Покровськ : ДВНЗ «ДонНТУ»; 2022. – 12 с.

У методичних вказівках надано рекомендації щодо виконання студентами індивідуальної роботи з дисципліни Ландшафтна екологія та заповідна справа».

Укладач: Ольга БОГОМАЗ, д-р. філ., доц. каф. ПД

Рецензент: В'ячеслав КАУЛІН, доц., к.т.н., доц. каф. ХТтаХМ

Відповідальний за випуск: Віктор КОСТЕНКО, проф., д.т.н., зав.каф. ПД

Затверджено навчально-методичним відділом ДонНТУ,
протокол № 7 від 22.02.2022 р.

Розглянуто на засіданні кафедри природоохоронної діяльності,
протокол №8 від 21.02.2022

© ДонНТУ, Богомаз О.П.,
2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ТА ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	5
2 РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ.....	8
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	11
ДОДАТОК А.....	12

ВСТУП

Методичні вказівки до виконання індивідуальної роботи навчальної дисципліни «Ландшафтна екологія та заповідна справа» для студентів технічних спеціальностей всіх форм навчання розроблено на підставі рішення відповідного вищого навчального закладу, навчальних планів та навчальної програми відповідної дисципліни.

Методичні вказівки до виконання індивідуальної роботи мають на меті розширити, систематизувати та закріпити отримані студентами теоретичні знання про історію виникнення, принципи та законодавчі основи природоохоронної діяльності в Україні та за кордоном, а також про сучасну класифікацію та характеристику особливо охоронюваних природних територій. Спрямованість індивідуальної роботи носить теоретичний характер.

Метою викладання навчальної дисципліни «Ландшафтна екологія та заповідна справа» є формування у студентів цілісних уявлень про проблеми збереження біорізноманіття планети, втрати цілісності біосфери, скорочення чисельності та зникнення таксонів живих організмів; про систему природно-заповідного фонду України, їх ролі та процесах функціонування; знайомство з основними нормативними документами, що стосуються охорони об'єктів тваринного та рослинного світу.

Дані методичні вказівки пропонується використовувати для виконання індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Ландшафтна екологія та заповідна справа», яка викладається на кафедрі «Природоохоронна діяльність».

1 РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ТА ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальна робота з дисципліни "Ландшафтна екологія та заповідна справа" виконується у вигляді реферату.

Рефератом слід вважати короткий виклад у письмовому вигляді змісту і результатів індивідуальної навчально-дослідницької діяльності.

Реферат має регламентовану структуру, зміст і оформлення.

Реферат повинен володіти наступними ознаками:

- семантична адекватність першоджерела;
- максимальна повнота і точність викладу змісту при невеликому обсязі отриманого тексту;
- об'єктивність у передачі змісту першоджерела;
- авторизованість у передачі інформації;
- постійна стійка структура.

Реферат являє собою самостійний аналіз опублікованої літератури з проблеми, тобто систематизований виклад чужих оприлюднених думок з посиланням на першоджерело і, в обов'язковому порядку, з власною оцінкою викладеного матеріалу.

Підготовка і написання реферату має на меті розширити, систематизувати та закріпити отримані студентами теоретичні знання в області ландшафтної екології та заповідної справи.

Завдання написання рефератів:

- закріпити здобуті студентами вміння пошуку необхідної інформації;
- систематизувати навички швидкого орієнтування в сучасній класифікації джерел;
- виробити адекватне розуміння прочитаного, виділення головного та його фіксації-складання конспекту;
- розширити навички наукового дослідження, письмового викладу теоретичних питань та узагальнення реальних фактів;
- сприяти формуванню у студентів наукового світогляду, методичного мислення та практичної дії.

Студент самостійно вибирає тему реферату із запропонованого переліку тем або може запропонувати свою тему за умови обґрунтування ним її доцільності.

Структура рефератумістить:

1. Титульний лист із зазначенням Міністерства приналежності освітньої організації, назва освітньої організації, кафедри, тема реферату, виконавця, викладача, якому здана робота на перевірку, дата здачі роботи.

2. **Зміст** із зазначенням плану роботи, який повинен містити вступ, назва основних розділів роботи, висновок, список використаних джерел та нумерації сторінок.

3. **Вступ**, в якому визначається мета і завдання дослідження, представленого в рефераті, його актуальність, ступінь розробленості обраної теми, теоретико-методологічна, концептуальна та джерелознавча база, яка використана для написання реферату;

4. **Основна частина**, в якій розкривається основний зміст плану. Текст повинен містити розділи, кількість і назва, яких визначаються автором і викладачем. Зазвичай в рефераті виділяють 2-3 розділи.

Підбір матеріалу спрямований на розгляд і розкриття основних положень обраної теми. Обов'язковим є посилання на авторів, чийі позиції, думки, інформація використані в рефераті. Цитування і посилання не повинні підміняти позиції автора реферату.

Об'ємні відступи від теми, непропорційна розтягнутість окремих розділів розглядаються як недоліки основної частини реферату. Таблиці та графічні об'єкти, необхідні для розкриття теми, можуть поміщатися безпосередньо в текст основної частини реферату, якщо їх обсяг не є надмірним. Основна частина реферату, крім почерпнутого з різних джерел змісту, повинна містити власну думку студента й сформульовані висновки по завершенню кожного розділу, що спираються на наведені факти. Зазначені висновки рекомендується починати зі слів "таким чином", "підсумовуючи вищевикладене", "отже" і т. п.

5. **Висновок**, де формуються доказові висновки на підставі змісту досліджуваного автором матеріалу.

6. **Список використаних джерел** (не менше 5-7 джерел) оформляється відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». У нього вноситься весь перелік вивчених в процесі написання реферату: статей, навчальних посібників, інтернет-ресурсів, у ньому вказуються: прізвища автора, ініціали, назва роботи, Місце і час її публікації.

7. **Додатки**. У рефераті можуть бути використані додатки (копії архівних документів, фотографії, схеми, зразки документів, таблиці, графіки і т. д.), що ілюструють викладений матеріал. Додаток створюється в тому випадку, якщо він доповнює зміст основних проблем теми.

Реферати, що здаються на перевірку повинні бути ретельно оформлені. Текст роботи повинен бути роздрукований на принтері на одній стороні білого аркуша паперу формату А4 через 1,5 інтервалу, шрифтом Times New Roman, розмір 14.

Кожна сторінка тексту і додатків повинна мати поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє по 20 мм.

Кожен розділ починається з нового листа та відокремлюються від основного тексту пробілами в 1,5 інтервалу знизу, шрифт Times New Roman, розмір 12-14, напівжирне накреслення. Назва підрозділу відокремлюються від основного тексту пробілами в 1,5 інтервалу знизу та зверху.

Нумерація сторінок проводиться послідовно з титульного аркуша і змісту роботи, при цьому номери сторінок проставляються з 3-ї сторінки (зі вступу) у верхньому лівому куту.

Абзаци в рефераті повинні бути правильно визначені, кожен з них, як правило, вказує на початок нової думки автора. Відступи всіх абзаців повинні бути по всій роботі однакові та відповідати 1,25 см.

Обсяг реферату становить не менше 15 машинописних сторінок без урахування додатків: введення – 1-2 сторінки, основна частина – 10-12 сторінок, висновок – 1-2 сторінки, список використаних джерел – 1 сторінка.

Підготовлена робота здається викладачеві. При невиконанні студентом вимог до наукового рівня, змісту та оформлення реферату, викладач має право повернути роботу для доопрацювання та усунення недоліків.

Захист індивідуальної роботи відбувається на практичних заняттях. На захист студент готує доповідь на 10 хвилин, у якій послідовно, визначивши тему, завдання, методи дослідження, висвітлює його результати.

2 РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

1. Характеристика природно-заповідного фонду Автономної Республіки Крим.
2. Біосферні заповідники України.
3. Природні заповідники та національні природні парки Львівської області.
4. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Львівської області.
5. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду Вінницької області.
6. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду Київської області.
7. Природні заповідники та національні природні парки Донецької області.
8. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Донецької області.
9. Характеристика природно-заповідного фонду Запорізької області.
10. Характеристика природно-заповідного фонду Луганської області.
11. Природні заповідники та національні природні парки Миколаївської області.
12. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Миколаївської області.
13. Природні заповідники та національні природні парки Івано-Франківської області.
14. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Івано-Франківської області.
15. Природні заповідники та національні природні парки Волинської області.
16. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Волинської області.
17. Характеристика природно-заповідного фонду Житомирської області.
18. Характеристика природно-заповідного фонду Дніпропетровської області.
19. Характеристика природно-заповідного фонду Кіровоградської області.
20. Природні заповідники та національні природні парки Одеської області.
21. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Одеської області.

22. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Рівненської області.
23. Природні заповідники та національні природні парки Рівненської області.
24. Природні заповідники та національні природні парки Тернопільської області.
25. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Тернопільської області.
26. Природні заповідники та національні природні парки Закарпатської області.
27. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Закарпатської області.
28. Характеристика природно-заповідного фонду Полтавської області.
29. Природні заповідники та національні природні парки Сумської області.
30. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Сумської області.
31. Природні заповідники та національні природні парки Харківської області.
32. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Харківської області.
33. Характеристика природно-заповідного фонду Хмельницької області.
34. Природні заповідники та національні природні парки Черкаської області.
35. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Черкаської області.
36. Природні заповідники та національні природні парки Чернігівської області.
37. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Чернігівської області.
38. Природні заповідники та національні природні парки Херсонської області.
39. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду нижчого рангу Херсонської області.
40. Історія та сучасний стан заповідної справи в Україні.
41. Цілі та методи управління динамікою рослинного покриву заповідників та інших природних територій, що охороняються.
42. Вплив антропогенної діяльності на природоохоронні території.
43. Вимоги до організації природних територій, що особливо охороняються.

44. Класифікація та основні напрямки природозахисних заходів.
45. Зелена та Червона книга України.
46. Міжнародна Червона книга.
47. Характеристика водно-болотних угідь України та їх охорона.
48. Етапи організації природоохоронної території або об'єкта природно-заповідного фонду.
49. Перспективи розвитку системи охоронюваних природних територій в Україні та світі.
50. Історія природоохоронної діяльності у світі.
51. Міжнародне співробітництво України та його значення для організації природоохоронної діяльності.
52. Території Всесвітньої спадщини ООН, особливості їх організації та діяльності.
53. Значення національних природних парків для природоохоронної діяльності.
54. Екологічний туризм на природоохоронних територіях. Сучасний стан і перспективи розвитку.
55. Охорона заповідників та контроль за дотриманням режиму на заповідних територіях.
56. Територіальні форми охорони природи в країнах Африки (країна за вибором студента).
57. Територіальні форми охорони природи в країнах Азії (країна за вибором студента).
58. Територіальні форми охорони природи в країнах Європи (країна за вибором студента).
59. Територіальні форми охорони природи в країнах Північної Америки (країна за вибором студента).
60. Територіальні форми охорони природи в країнах Південної Америки (країна за вибором студента).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».
2. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 р.
3. Закон України «Про Червону книгу України» від 7.02.2002 р.
4. Закон України «Про тваринний світ» від 13.12.2001 р.
5. Закон України «Про рослинний світ» від 9.04.1999 р.
6. Постанова КМУ «Про зелену книгу України» від 29.08.2002 р. № 1286.
7. Постанова КМУ «Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України» від 12.05.1997 №439.
8. Постанова КМУ «Про Порядок надання водно-болотним угіддям статусу водно-болотних угідь міжнародного значення» від 23.11.1995 №935.
9. Андронов В.А. Заповідна справа : навч. посібник. / В.А. Андронов, С.О. Варивода, Г.В. Тітенко. – Х. : НУЦЗУ, 2013. – 204 с.
10. Бойчук, Ю.Д. Екологія і охорона навколишнього середовища: навчальний посібник / Ю.Д. Бойчук, Е.М. Солошенко, О.В. Бугай. — 4-е видання. — Суми:Університетська книга, 2019. — 316 с.: іл
11. Природознавство з основами краєзнавства : навч. посібн. / Мягченко О. П., Сопнєва Н. Б., Гнатюк В. В. Бердянськ : ФО–П Ткачук О. В., 2016. 296 с.

ДОДАТОК А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ДОНЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА «ПРИРОДООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ»

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Ландшафтна екологія та заповідна справа»

На тему: "....."

Виконав(ла)

Студент(ка) __ курсу групи _____

(ПІБ)

Керівник

PhD, доц. каф. ПД

Богомаз. О.П. _____
(підпис)

Національна шкала: _____

Кількість балів: _____